

Yttrande över förslag till Biblioteksplan för Piteå kommun 2020 - 2023

Förvaltningschef på utbildningsförvaltningen har tagit del av rubricerad remiss och vill härmed lämna följande synpunkter:

Synpunkter på förslaget

a) Sid 2 i biblioteksplanen:

”Skollagen säger att eleverna i skolan ska ha tillgång till skolbibliotek. Skolbiblioteken har stor betydelse för barns och ungdomars läsning, insamlandet av information och för förmågan att arbeta källkritiskt. Skolbiblioteket och skolbibliotekarien bör enligt Skolinspektionen vara en naturlig del i utvecklandet av undervisningen.”

I **Skollagen** finns ingen närmare precisering av vad som kännetecknar ett skolbibliotek. Regeringen har dock i **propositionen** 2009/10:165 hänvisat till att med skolbibliotek *”brukar vanligtvis avses en gemensam och ordnad resurs av medier och information som ställs till elevernas och lärarnas förfogande och som ingår i skolans pedagogiska verksamhet med uppgift att stödja elevernas lärande.”*¹

Enligt propositionen ska organiseringen av skolbiblioteksverksamheten vara flexibel och tillgången till skolbibliotek kunna ordnas på olika sätt, beroende på de lokala förhållandena vid varje skola. Skolornas och elevernas olika behov och förutsättningar ska kunna medföra variation i anordnandet av skolbibliotek.²

Varken i skollagen eller i biblioteksplanen finns det några bestämmelser som ställer krav på att det ska finnas en skolbibliotekarie.³

Däremot visar forskning på att skolbibliotek kan utgöra en betydelsefull pedagogisk resurs som bidrar till elevers lärande, framför allt om det finns tillgång till skolbibliotekarie och att samverkan sker mellan skolbibliotekarien och lärare samt att skolbiblioteket har legitimitet i skolan och stöd från skolledningen.⁴

Utbildningsförvaltningen instämmer i biblioteksplanens text men föreslår, utifrån ovanstående förtydligande, att texten omformuleras enligt följande:

”Skollagen säger att eleverna i skolan ska ha tillgång till skolbibliotek, i betydelsen en gemensam och ordnad resurs av medier och information som ställs till elevernas och lärarnas förfogande och som ingår i skolans pedagogiska verksamhet med uppgift att stödja elevernas lärande. Organiseringen av skolbiblioteksverksamheten är flexibel och ordnas på olika sätt beroende på de lokala förhållandena, exempelvis genom att bokbuss och folkbibliotek även nyttjas som skolbibliotek. Skolbiblioteken har stor betydelse för barns och ungdomars läsning, insamlandet av information och för förmågan att arbeta källkritiskt.”

En skrivelse som medför att den sista meningen i förslagstexten styrks enligt nedan:

¹ Skolbibliotek, Skolinspektionens informationsblad 2011-09-30, <https://www.skolinspektionen.se/globalassets/0-si/04-rad-och-vagledning/stallningstaganden/infobladd-skolbibliotek.pdf>, hämtad 2019-06-10, sid.5

² Ibid., sid. 5

³ Ibid., sid.6

⁴ Skolbiblioteket som pedagogisk resurs, Skolinspektionens kvalitetsgranskningsrapport 2018, <https://www.skolinspektionen.se/globalassets/publikationssok/granskningsrapporter/kvalitetsgranskningar/2018/skolbibliotek/skolbiblioteket-som-pedagogisk-resurs-skolinspektionen-2018.pdf>, hämtad 2019-06-10, sid 5

~~”Skolbiblioteket och skolbibliotekarien bör enligt Skolinspektionen vara en naturlig del i utvecklandet av undervisningen.”~~

b) Sid 4 i biblioteksplanen

”Biblioteket kan även stötta och komplettera skolan när det gäller undervisning i medie-och informationskunnighet och källkritik. Samarbetet mellan skola och bibliotek skulle gynnas av en skolbibliotekarie. Denna skulle kunna fungera som en länk mellan de två verksamheterna och ta vid där folkbibliotekens uppgift slutar. Folkbibliotek är bra som inspirationskälla för litteratur, en kravlös plats som ger nya idéer. En skolbibliotekarie kan arbeta tillsammans med elever och lärare i skolan och vara en del av läsundervisningen och svenskämnet, samt samarbeta med bibliotekspersonalen för att samnyttja folkbibliotekens resurser.”

Utbildningsförvaltningen instämmer i formuleringen att samarbetet mellan skola och bibliotek skulle gynnas av en skolbibliotekarie och tycker att det är ett gott förslag att folkbiblioteken i kommunen ger någon/några av sina bibliotekarier i uppdrag att även fungera som skolbibliotekarier. Länken mellan skolan och folkbiblioteken skulle därigenom stärkas, framför allt om samverkan mellan lärare och bibliotekarier på berörda skolbibliotek/folkbibliotek kunde stärkas avseende tid, medvetenhet om varandras uppdrag och kompetens samt gemensamma planerings- och utvecklingsmöten. Kompetensen på skolorna om hur skolbiblioteken kan vara en resurs i samtliga skolämnen behöver stärkas och skolbibliotekens verksamhet behöver synliggöras och utvecklas som en del av skolans systematiska kvalitetsarbete. Rektorer behöver ta ett större ansvar för hur skolbiblioteken/folkbiblioteken ska kunna vara en integrerad del av skolans arbete.

Utbildningsförvaltningen instämmer i biblioteksplanens text men föreslår, utifrån ovanstående förtydligande, att texten omformuleras enligt följande:

”Biblioteket kan även stötta och komplettera skolan när det gäller undervisning i medie-och informationskunnighet och källkritik. Samarbetet mellan skola och bibliotek skulle gynnas av att några bibliotekarier även får funktioner som skolbibliotekarier. Som sådana skulle de kunna fungera som en länk mellan de två verksamheterna och ta vid där folkbibliotekens uppgift slutar. Folkbibliotek är bra som inspirationskälla för litteratur, en kravlös plats som ger nya idéer. Som skolbibliotekarier kan de arbeta tillsammans med elever och lärare i skolan och vara en del av läsundervisningen och svenskämnet, samt samarbeta med övrig bibliotekspersonal för att samnyttja skolbibliotekens/folkbibliotekens resurser.”

c) Sid 5 i biblioteksplanen:

”Åtgärder

- Ge Utbildningsförvaltningen/Barn- och Utbildningsnämnden i uppdrag att ta fram ett förslag på hur skolbiblioteksfrågan ska lösas
- Genomföra regelbundna tillgänglighetsvandringar med barnperspektiv
- Särskilt avsatta statliga pengar kommer att sökas från Kulturrådet för att genomföra det så kallade Bokstartsprojektet som riktar sig till barn i förskoleåldern och deras föräldrar.”

Utbildningsförvaltningen instämmer i biblioteksplanens text men föreslår, utifrån vad som tidigare redogjorts och förtydligats, att texten omformuleras enligt följande:

”Åtgärder

- ~~Ge Utbildningsförvaltningen/Barn- och Utbildningsnämnden i uppdrag att ta fram ett förslag på hur skolbiblioteksfrågan ska lösas~~
- Genomföra regelbundna tillgänglighetsvandringar med barnperspektiv
- Särskilt avsatta statliga pengar kommer att sökas från Kulturrådet för att genomföra det så kallade Bokstartsprojektet som riktar sig till barn i förskoleåldern och deras föräldrar
- **En förvaltningsgemensam arbetsgrupp tillsätts, med representanter från såväl skola som bibliotek, med uppdrag att utarbeta ett förslag till handlingsplan för skolbibliotekens arbete.”**

d) Sid 6 i biblioteksplanen:

”Biblioteket ska finnas med som en naturlig del av det livslånga lärandet. Under grundskolan ska folkbiblioteket fungera som ett komplement till skolbiblioteket. Förhoppningsvis läggs då grunden för att besökarna ska känna sig bekväma i biblioteksmiljön och under livets olika skeden återkomma för att söka information, kunskap och förströelse.”

Eftersom organiseringen av skolbiblioteksverksamheten kan vara flexibel och tillgången till skolbibliotek kan ordnas på olika sätt beroende på de lokala förhållandena vid varje skola, kan skolbiblioteken vara ett komplement till folkbiblioteken och vice versa. Genom att skapa en större samverkan mellan skolbiblioteken och folkbiblioteken (genom att folkbiblioteken även kan vara skolbibliotek och dess bibliotekarier även fungera som skolbibliotekarier) läggs en tydligare grund för biblioteksmiljön lägre ned i åldrarna.

Utbildningsförvaltningen instämmer i biblioteksplanens text men föreslår, utifrån ovanstående förtydligande, att texten omformuleras enligt följande:

”Biblioteket, såväl folkbiblioteket som skolbiblioteket, ska finnas med som en naturlig del av det livslånga lärandet. Under grundskolan ska folkbiblioteket fungera som ett komplement till skolbiblioteket. Förhoppningsvis läggs då grunden för att besökarna ska känna sig bekväma i biblioteksmiljön och under livets olika skeden återkomma för att söka information, kunskap och förströelse.”

I övrigt har utbildningsförvaltningen inget att anföra med anledning av texten i förslaget till Biblioteksplan för Piteå kommun 2020 – 2023.

Detta yttrande har utarbetats av Malin Westling, förvaltningschef vid utbildningsförvaltningen, och lämnas till Barn- och utbildningsnämnden för beslut om remissvar.

Piteå 2019-08-14

Malin Westling

Förvaltningschef

Utbildningsförvaltningen